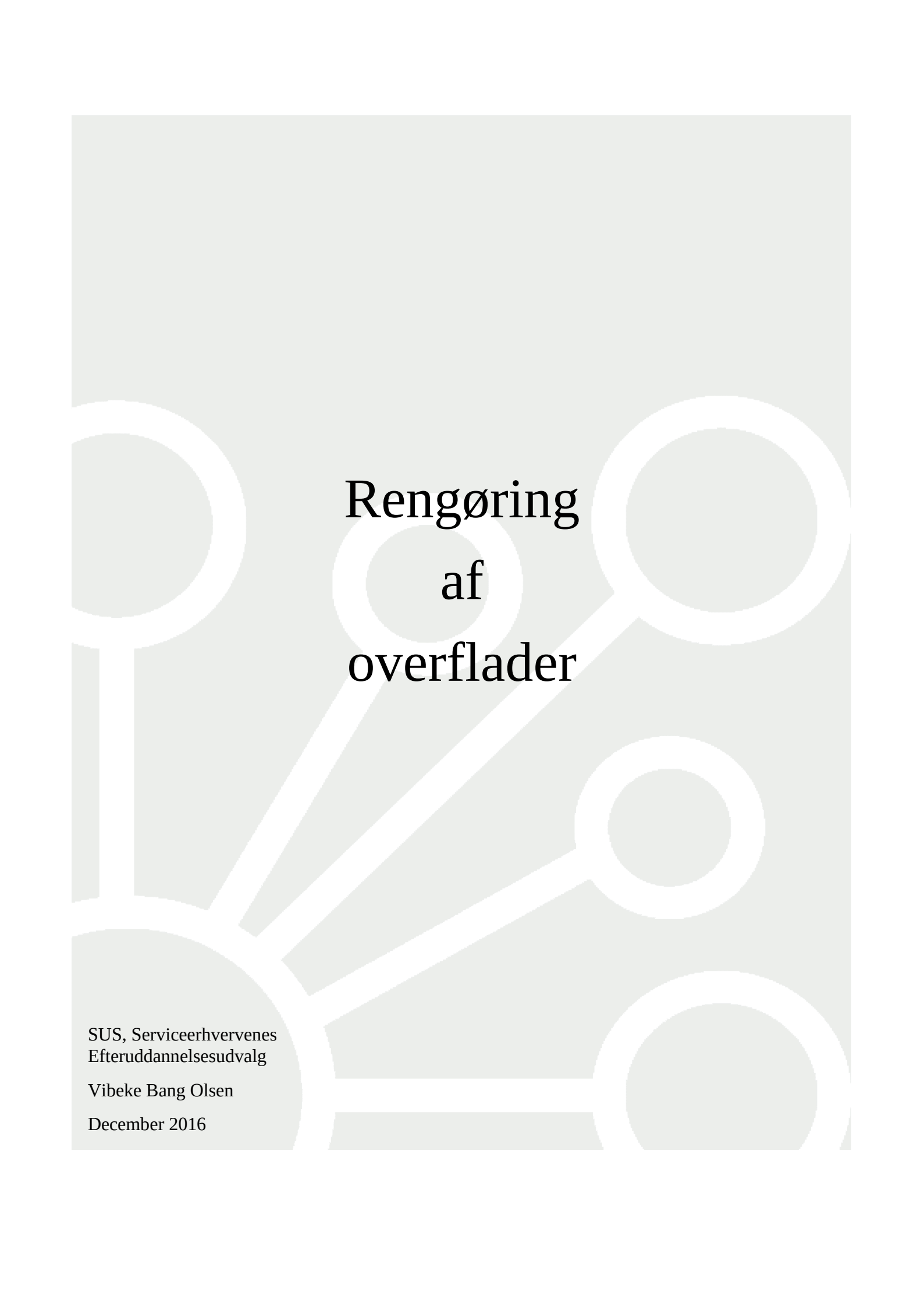

Rengøring af overflader

SUS, Serviceerhvervenes
Efteruddannelsesudvalg

Vibeke Bang Olsen

December 2016

Rengøring af overflader

© Børne- og Undervisningsministeriet (December 2016). Materialet er udviklet af Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg i samarbejde med Vibeke Bang Olsen. Materialet kan frit kopieres med angivelse af kilde.

Illustrationer/fotos uden anden angivelse af ophavsret, er fra gamle SUS kompendier, AMU Fyn eller udviklerens egne.

SUS

Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg

Vesterbrogade 6D, 4.

1620 København V.

Tlf. 32 54 50 55

www.susudd.dk

sus@sus-udd.dk

Indhold

Overflader	4
Lukket eller åben overflade.....	5
Plejefilm	6
Overfladers slidstyrke:	6
Hårdhed på overflader og Mohs' hårdhedsskala.....	7
Oversigt over forskellige gulvoverflader	8
Halvhårde elastiske gulve fremstilles i baner og fliser	9
Ofte vil der bruges en fuge i samlinger, så vand ikke kan trænge ned og løsne gulvet.....	9
Vekselvask	12
Stengulve kan være natursten eller keramiske sten	13
Fugefri gulve.....	16
Trægulve	18
Sanitet.....	21
Inventar	23
Vægge og tavler	26

Rengøring af overflader

Overflader

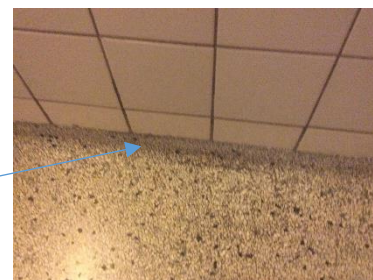
Materialers overflader har betydning for, hvor nemt urenheder/ snavs fjernes.

Det er meget vigtigt, at man, ud over kendskab til selve materialet, også har kendskab til evt. overfladebehandling. Rengøringsmidlers valg og metoder skal foretages ud fra overfladebehandlingens udseende.

Ved at vælge gode metoder og midler kan overfladerne bevare deres oprindelige udseende.

Egenskaber, som man ønsker, når der skal rengøres en overflade er:

- Rengøringsvenlig
- Glat
- Tæt, snavs kan ikke trænge ned i materialet, men lægger sig på overfladen
- Kanten mellem væg og gulv er afrundet (hulkel)

Kunden har også andre ønsker/krav i forskellige lokaler eks.:

- Udseende
- Holdbarhed, slidstærkt
- Ru, skridsikker
- Hygiejnisk
- Tåler industrihjul, kontorstolshjul
- Antistatisk eks. ESD gulve
- Støjdæmpende
- Tåler vand i længere tid, vådrumsgodkendt

I dette afsnit vil materialerne være delt efter de typiske materialer, der anvendes på gulve, sanitet, inventar samt vægge og beskriver:

- Navn og evt. overfladebehandling
- Egenskaber og typiske anvendelses steder
- Hvordan overfladen rengøres, til daglig, ugentlig og evt. periodisk
- Hvad kan skade overfladen og hvad skal man passe på?

Hvad har indflydelse på om en overflade er nem at rengøre?

Løst snavs fjernes nemmest uden vand eks. støvsugning, tørmoppe eller klud, som binder eks. støv.

Ved brug af vand og middel til tørt snavs, kan man risikere, at snavs, vand og middel indtørre og efterlader en kedelig hinde på overfladen, som kan se nusset ud.

Rengøring af overflader

Lukket eller åben overflade

En hård, glat og lukket overflade er nemmest at rengøre!

Hvordan vurderes om overfladen er lukket/tæt eller åben/porøs?

Porøse overflader, som er åbne kan være vanskelige at rengøre og vedligeholde.

Snavs vil suge sig ind i materialet.

Vurdering af om overfladen er lukket eller åben- porøs:

Udfør dråbetest: Læg en stor dråbe vand på overfladen og se, hvad der sker.

Overflade suger vand= porøs (overfladen bør normalt have plejemiddel)

Overfladen suger ikke vandet= lukket (overfladen bør normalt vaskes med universal middel)

Overfladen suger ikke vandet= lukket (overfladen er også ru/skridsikker og bør vaskes med universal middel)

Rengøring af overflader

Plejefilm

Det kan være en fordel at få en overflade lukket med en plejefilm, som kan være en sæbefilm, der kan poleres. Voks eller polish og evt. en imprægnering, som bruges på eks. betongulve og måske til lædermøbler.

Vær opmærksom på at vurdere, hvorfor overfladen er ru eller porøs. En ru flade er skridsikker og den egenskab kan ødelægges ved brug af plejemiddel, derfor kan der vælges en metode med skuremop eller gulvvaskemaskine, så man bevarer overfladens egenskab.

Pleje -beskyttelse	Hovedgrupper	Rengørings-effekt
	Polish Voks Imprægnering Vaskepleje med voks Sæbespåner Vaskepleje uden voks Universal Grundrens Polishfjerner	

Den røde pil viser stigende effekt/beskyttelse og den blå pil viser stigende rengøringseffekt

Overfladers slidstyrke:

Tykkelse af slidlag kan variere.

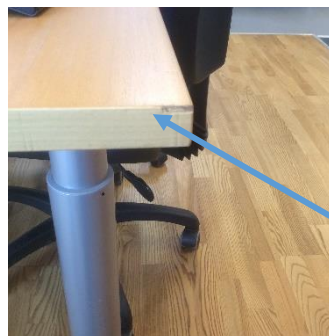
Et gulv af eks. linoleum til en skole bør have et slidlag på 2-4 mm.

Overfladen kan være massiv og derfor kan fladen slibes og få et nyt udseende, men det kræver ofte en fagmand og er dyrt, men så bevarer man materialet og belaster ikke miljøet så meget.

Plastoverflader er oftest nemme at rengøre og billigere at købe. Overflader fås i mange forskellige kvaliteter, ofte vil pris og kvalitet følges ad.

Massiv, bordet har ingen kantliste, hvis man kigger på bagsiden er det samme materiale

Finer eller laminat, der er kantliste og bagside af bord er anderledes.

Bemærk at der er slået et stykke af kanten

Rengøring af overflader

Hårdhed på overflader og Mohs' hårdhedsskala

På en ridset ujævn overflade kan snavs gemme sig i ridserne og være svært at fjerne.

Ridser kan opstå ved slid, særlig med sand og ved at bruge en skurenylon med grove slibekorn, som eks. grøn og sort.

Ridser kommer nemmere på en blød overflade eks. aluminium end en hård overflade eks. granit.

Når man bruger en skurenylon med vand og rengøringsmiddel, ridser svampen ikke så meget.

En overflades hårdhed kan angives på Mohs' hårdhedsskala

Skalaen blev opstillet i 1824 af den østrigske mineralog Friedrich Mohs (1773-1839)

En overflade, der ligger på skalaen med en hårdhed på ca. 4 f.eks. linoleum kan ikke ridses af hvid, gul og blå skurenylon, men bliver ridset af grøn og sort

En overflade som stål med en hårdhed på 6 kan ikke ridses af hvid, gul, og blå skurenylon, men bliver ridset af grøn og sort.

Mohs Skala				
Skurenylon	Hårdhed	Mineral med kemisk formel	Billede af mineral	Overflader
Hvid skurenylon	1	Talkum ($Mg_3Si_4O_{10}(OH)_2$)		Sølv
	2	Gips ($CaSO_4 \cdot 2H_2O$)		Asfalt
Gul skurenylon	3	Kalkspat ($CaCO_3$)		Tin
	4	Fluss-spat (CaF_2)		Zink
Blå skurenylon	5	Apatit ($Ca_5(PO_4)_3(OH, Cl, F)$)		Aluminium
	6	Feltspat ($KAlSi_3O_8$)		Kobber
Rød skurenylon	7	Kvarts (SiO_2)		Guld
Grøn skurenylon	8	Topas ($Al_2SiO_4(OH, F)_2$)		Marmor
	9	Korund (Al_2O_3)		Linoleum
Sort skurenylon	10	Diamant (C)		Jern

Der kan være forskel i farve på skurenylon fra leverandør, se deres vejledning

Rengøring af overflader

Oversigt over forskellige gulvoverflader

Halvhårde gulve Elastiske	Stengulve		Fugefri gulve	Træ	
Linoleum	Natursten	Keramiske (Brændt ler)	Terrazzo	Plastlaminat "trælook"	Sæbebehandlet
	Marmor	Klinker	Asfalt		Lakeret
Vinyl pvc	Travertin	Glaserede klinker	Beton, betonfliser	Firmanavn "Pergo" Bruges ofte i daglig tale	Olieret ikke hærdende
	Skifer	Stiftmosaik	Plast – lak 2 komponent		
Vinyl ESD	Ølandssten	Klinker med fuger med skimmelsvamp	PUR polyuretan		Olieret hærdende
Gummi	Granit		Epoxy (perginol)		

Det kan være vanskeligt at vurdere, hvilket materiale gulvet består af og hvad det kan tåle. I de følgende sider er materialer/overflader beskrevet mere detaljeret.

Linoleum og vinyl kan være meget vanskelige at se forskel på.

Er man i tvivl, kan det behandles med neutrale midler eller spørg din arbejdsleder.

Vinyl har altid lukket overflade, mens linoleum kan være åben.

På et ikke synligt sted (f.eks. bag en dør) kan man:

Opvarme en nål og presse den ned i linoleum, så vil det lugte af træ

Opvarme en nål og presse den ned i vinyl, så er lugten plasticagtig

Hvordan finder man ud af at et stengulv er syrefølsomt?

Syre-testen

Udfør den på et ikke synligt sted (f.eks. bag en dør)

1. Hæld nogle få dråber kalkfjerner på den rengjorte overflade.
2. Hvis der kommer skum er stenen syrefølsom og kan derfor ikke tåle syre

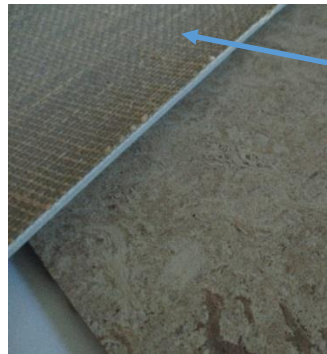

Rengøring af overflader

Halvhårde elastiske gulve fremstilles i baner og fliser

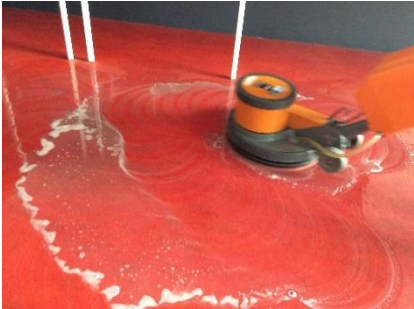
Ofte vil der bruges en fuge i samlinger, så vand ikke kan trænge ned og løsne gulvet
Gulvene vil ikke være så hårde at gå på, som eks. stengulve.

Navn - Betegnelse	Egenskaber og anvendes typisk	Rengøring	Tåler ikke –hvad skal man passe på
  Linoleum Jute på bagsiden	Linoleum er et organisk materiale, som består af iltet linolie, harpiks, kalksandsten, farvestoffer, korkmel, bagsiden består af jutevæv. Nyt linoleum vil have en beskyttende overflade. Mindre ridser kan hele op igen på grund af iltning. Anvendes meget i skoler, børnehaver og sengeafsnit på sygehuse.	Fjern det løse snavs med tømoppe evt. støvsugning især hvor der er meget sand. Gulvet kan aftørres med fugtig moppe med universalmiddel. Når overfladen er ved at være slidt kan der vaskes med vaskeplejemiddel uden voks evt. med voks for at beskytte gulvet Pas på ikke at efterlade gulvet meget vådt.	 Vand i længere tid ødelægger linoleum!

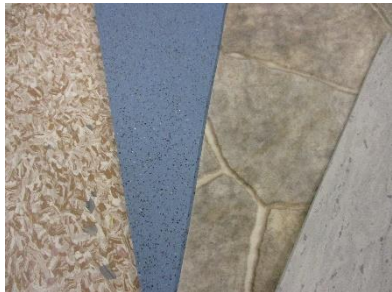
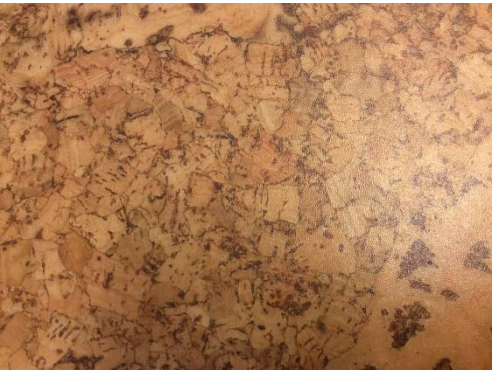

Rengøring af overflader

Behandling af udpint og porøst linoleum. Når et gulv er slidt og ikke behandlet med plejemiddel, er det vigtigt at få overfladen lukket. Prøv med vanddråbe for at se om gulvet er åben. 	Følgende er tegn på et udpint og porøst gulv: Det er tungt at trække moppen over gulvet Gulvet bliver hurtigt snavset Det lugter grimt, når det er vådt. Gulvet virker fedtet, selvom det er vasket med universalmiddel eller grundrens Gulvet kan poleres ved at dreje skosålen rundt.	Skur gulvet med rød rondel med gulvmaskine i en kraftig sæbeopløsning ikke over pH 9,5 Brug evt. skuremop. Sug op med vandsuger og /eller brug tørre rene mopper. Gulvaskemaskine kan også bruges. Gulvet kan også polish-behandles Sæbefilm på gulvet kan tørpoleres med lys rondel og derefter tørmoppes de fleste dage.	Tåler ikke stærke syrer og alkali over pH 9,5 Håndsprit kan give pletter, som ødelægger overfladen. Brug ikke sorte rondeller Gulvet er lagt i blød i brun sæbe pH 11. Det opløser gulvet og gulvet vil fremover være meget modtagelig for snavs og nemt at ridse.
Håndværker- rengøring af linoleum Byggestøv	Byggestøv er alkalisk	Anvend støvsuger og/eller mikrofiber-moppe, som binder støvet. Vask evt. i eddikevand for at neutralisere ½ dl eddikesyre til 8 l koldt vand	Vådt byggestøv kan ødelægge den beskyttende overflade, nyt linoleum har.

Rengøring af overflader

Vinyl 	Vinyl (PVC er en forkortelse for poly-vinyl-chlorid) Det er et plast materiale og findes i mange varianter. Fås glat og med skridsikker overflade Anvendes i våde rum, gange og lokaler med stort slid	Gulvet har en lukket overflade og kan tømoppes, støvsuges. Vaskes med universal middel. Evt. vaskepleje Ved kraftig snavset gulv kan anvendes grundrens.	Meget sand på gulvet kan ridse. Undgå meget stærke syrer. Sprit organiske opløsningsmidler kan give pletter. Ved mange sorte streger fra fodtøj kan det måske hjælpe at vaske i et vaskeplejemiddel, da de sorte mærker så kun sætter sig på overfladen og er nemmere at fjerne
Vinyl ESD gulve 	Antistatiske gulve til industri og laboratorier, hvor der ikke må være statisk elektricitet	Gulvet vaskes i universal middel.	Gulvet må aldrig få plejemiddel, så virker det ikke antistatisk
Kork med pvc 	Kork med vinyloverflade Kork skal altid overfladebehandles, kan også lakeres. Anvendes i daginstitutioner, skoler og private boliger. Støjdæmpende og behageligt at gå på	Tørmoppes eller støvsuges. Vaskes med fugtig moppe med universalmiddel	Vand i længere tid Sand kan ridse overfladen. Tåler ikke stærke syrer og stærke alkalier samt organiske opløsningsmidler som eks. sprit.

Rengøring af overflader

Gummi 	Gummigulve fremstilles af naturligt eller syntetisk gummi eller en blanding af de to typer. Gummi er trin - støjdæpende. Anvendes hvor der er stort slid f.eks. trapper, banegårde	Gulvet kan have en glat overflade, men ofte ses ”tablet” gulv. Det er nemmere at rengøre, hvis gulvet polish-behandles Det er vigtigt inden vask at få det løse snavs fjernet med støvsugning evt. tømoppe, da snavs og vand ellers indtørker omkring ”tabletten” • Vaskes i universalmiddel ved polish-behandling. Hvis gulvet ikke er polish-behandlet vaskes med vaskeplejemiddel, der kan anvendes vekselvask med universal middel	Brun sæbe og sæbespåner er ikke velegnet Stærke syrer og alkali ødelægger Meget varmt vand gør gulvene hårde og sprøde. Slibende midler Husk at tørre godt op efter vask, så snavs og vand ikke indtørker.
---	---	--	---

Vekselvask

Betyder, at man veksler mellem universalmiddel og vaskeplejemiddel. Plejermidler kan ophobes på overflader – især, hvor man ikke går, plejermidler bliver slidt af i gangbaner. Ophobning af plejermidler kan give et ”nusset” udseende. Det kan fjernes med universal middel og evt. skures med rød rondel. I dag vaskes gulve ofte kun 1 gang om ugen, derfor sker der ikke så meget ophobning af pleje og man kan måske udelukkende bruge vaskepleje – brug øjnene. Vurder. Spørg rengøringslederen.

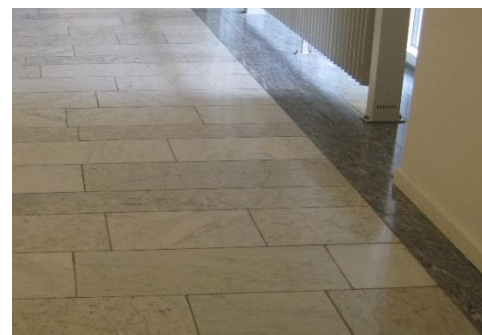

Rengøring af overflader

Stengulve kan være natursten eller keramiske sten

Natursten er bjergarter, der hugges ud i klipper og slibes samt poleres. Natursten kan være meget forskellige i farve og struktur. Keramiske sten er fremstillet af lerarter, der er brændt og evt. med glasur.

Marmor

Marmor er omdannet kalksten, som er poleret.

Marmor fås i mange forskellige farver og marmoreringer.

Marmor kan lakeres med acryllak for at beskytte overfladen, anvendes især til bordplader.

Anvendes på gange, lobby på hoteller og på toiletter, hvor man ønsker et eksklusivt og repræsentativt udseende

Marmor støvsuges eller tømoppes.

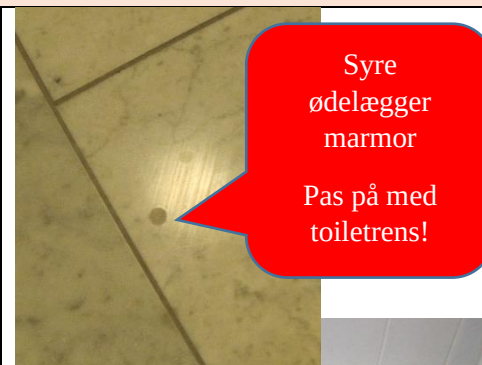
Gulvet kan fugtigoverføres med moppe med universal middel.

På gange og lignende steder vil det være en god ide at bruge gulvvaskemaskine, så gulvet hurtigt er tørt.

Et vådt gulv er glat!

Vaskeplejemiddel med voks kan anvendes, når overfladen ser mat ud.

Kalk på baderum fjernes med alkalisk sanitetsmiddel.

Syre
ødelægger
marmor

Pas på med
toiletrens!

Pas på at
vand og
snavs ikke
indtørre

Marmor tåler ikke vand i lang tid, det vil give mørkeskjolder nede i materialet, som næsten er umuligt at fjerne. Spildes rødvin skal det straks tørres op, da vinen indeholder syre og farve.

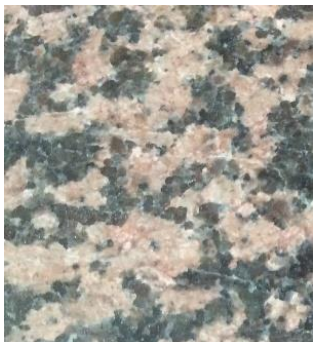

Rengøring af overflader

Travertin- marmor 	Marmor med huller Anvendes især til vindueskarme, men også til gulve	Helst tørrengøring, støvsugning, tømoppe Der må ikke bruges meget vand, da det vil lægge sig i hullerne og indtørre. Gulvvaskemaskine med roterende børster er velegnet.	Tåler ikke syre, men alkalier Tåler ikke vand i lang tid, det giver mørke skjolder
Skifer 	Skifer kan være grå/grønlig eller sort Anvendes i indgangspartier, bordplader	Skifer har en ru overflade og er nemmest at rengøre, når det har fået en overfladebehandling med plejemiddel. Støvsuges - tømoppes Vaskes med vaskeplejemiddel Brug gerne gulvvaskemaskine	Skifer er et robust materiale og tåler meget. Fedtstof kan give mørke pletter, hvis gulvet ikke er lukket med plejemiddel. Fugerne kan ikke tåle syre Kan mættes med olie, men da bliver fugerne mørke og der organiske opløsningsmidler i olien

Rengøring af overflader

Ølandssten 	Farven er grålig eller rødbrun. Natursten, hvor man kan se forsteninger (fossiler) i materialet. Anvendes i mange kirker, museer, indgangspartier.	Tørmoppes eller støvsuges. Vaskes i universalmiddel, hvis gulvet er mat kan plejemiddel anvendes	Salt som slæbes ind underfodtøj om vinteren kan ødelægge gulvet. Fagmand kan spartle hullerne ud. Gode måtter i indgangsparti forebygger ødelæggelser. Stærke syrer kan ødelægge overfladen
Granit 	Granit er den mest robuste og den hårdeste natursten, som fås i mange forskellige farver. Anvendes i indgangspartier og til bordplader.	Poleret og lukket overflade. Tørmopning og fugtig-mopning med universal middel Pas på ikke at efterlade meget fugt på overfladen, da gulvet vil være meget glat	Sand kan ridse den polerede overflade. Tåler næsten alle kemikalier Overfladen er tæt, derfor kan plejemidler give en mat overflade, som kan opfattes som striber og snavs.
Klinker 	Klinker tåler stort slid og er ligget ofte i indgangspartier og vådrum samt trapper. Klinker kan være glaseret får derved en lukket overflade Stiftmosaik er små glaserede klinker.	Alle klinker kan støvsuges, især hvis fuger er brede og dybe ellers brug tørmoppe. Åbne, porøse klinker vaskes i vaskeplejemidler uden voks.	Fugerne tåler ikke syre i lang tid. Hvis der skal fjernes kalk på klinker mættes fugerne først med vand, derefter kalkfjerner, virketid 5-10 min, skur. Skyl gulvet og tør efter, så der ikke er syrerester tilbage.

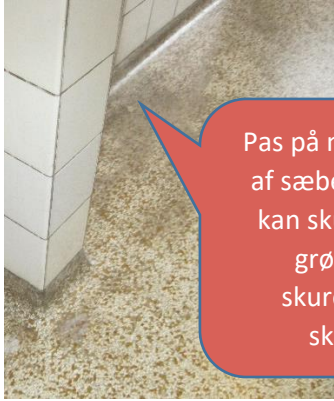

Rengøring af overflader

Klinker med skimmelsvamp 	Fugerne kan ændre farve på grund af snavs, som er indtørret og skimmelsvampe især i vådområder.	Brug en stiv børste til fugerne samt grundrens evt. universal sanitetsrens Ved større arealer bruges maskine	Skimmelsvamp forebygges ved at holde fuger rene og tørre I plastfuger, som er i hjørner og ved kanter, kan skimmelsvamp gå i forbindelse med materialet og da skal fagmand skifte fuger.
---	--	--	--

Fugefri gulve

Støbes på stedet og er der er som regel runde hjørner og hulkel til væg, som gør det nemmere at rengøre, derved bliver det mere hygiejnisk. Der kan med tiden opstå revner i overfladen, som kan skyldes underlaget. Det kan repareres af en fagmand.

Terrazzo 	Terrazzo fremstilles af cement med forskellige farvede marmorskår. Anvendes på trapper, toiletter, vådrum Terrazzo fås i forskellige farver og mønstre	Kan fugtig moppes med universal middel. Kan vaskes med plejemiddel og eftertørres med tørre mopper. For at undgå at gulvet bliver for glat kan man vælge kun at bruge universal middel Kan skures med sort rondel periodisk	Tåler ikke syre, da det opløser kalken i materialet. Pas på med ophobning af sæbe og snavs, det kan skures væk med grøn eller sort skuresvamp evt. skurecreme
--	--	--	--

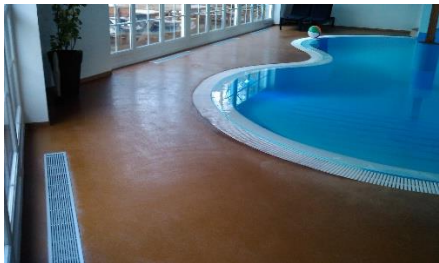

Rengøring af overflader

Asfalt 	Gulvet ligger ofte i kældre, da det er fugtstandsende. Områder med stor trafik og trapper. Forekommer altid i mørke farver Kan overfladebehandles med epoxy.	Asfalt bør altid afleveres med en polish på. Tørmoppes og vaskes med vaskeplejemidler med voks evt. vekselvask med universal Periodisk bør asfalt polish-behandles	Tåler ikke stærke syrer og alkali samt organiske opløsningsmidler. Pas på med ophobning af plejefilm ved kanter
Beton –cement 	Kan støbes direkte på gulvet og bagefter få overfladebehandling, så det er nemt at holde. Ligger ofte i industrihaller. Beton kan også lægges som fliser og vil ofte have et rustik udseende	Gulvet vil ofte ligge på store arealer, så der kan bruges fejesugemaskine ellers kan gulvet støvsuges, hvis det er glat kan en tørmoppe anvendes. Gulvet vaskes med gulvvaskemaskine og hvis der er olierester på gulvet vælges et middel specielt til at opløse dette snavs ellers kan universal middel anvendes	Olie kan trænge ned i overfladen og give skjolder. Tåler ikke syrer Støver gulvet meget kan der gives en overfladebehandling - imprægnering specielt til beton gulve

Rengøring af overflader

Plastgulv Polyurethan, PUR Epoxy 	Plastgulve kan fås i mange farver og mønstre. Overfladen kan være glat, men også ru, så det er skridsikkert, specielt til lokaler, hvor der ligger vand på gulvet. Anvendes til svømmehaller, fødevarelokaler. Kaldes ofte perginol, det er et firmanavn.	Såfremt der er gulvafløb, kan gulvet iblødsættes med skumsprøjte med alkalisk middel. Er der meget kalk i vandet, kan anvendes et universal sanitetsmiddel, skures, skylles og skvises tørt. Består snavset af meget fedt, kan grundrens bruges. Kan også vaskes med universal middel og gulvmoppe.	tåler ikke vand over 60° Hvis vand indtørre dannes der kalkrande, som binder snavs kan fjernes med kalkfjerner Husk at skylle efter
---	--	--	--

Trægulve

Kan være udført i massivt træ, brædder og brede planker, klodser. Parketgulv er sammensatte træstykker i forskellig mønstre. Der findes mange forskellige træsorter, lyse, mørke, hårde og mindre hårde. Overfladerne kan være ubehandlet, ludbehandlet, lakeret og oliebehandlet. Trægulve, der er slidt kan slibes og efter en overfladebehandling få et pænt udseende igen. Der findes gulve af plast, som ligner træ meget, hvor overfladen er helt lukket, disse gulve kan ikke slibes og ridser forsvinder ikke.				
Plastgulve- Laminat Kaldes også pergo-gulv, Pergo er firmanavn	 Tynd film af plast	Gulvet har et ensartet udseende og ligner forskellige træsorter Ligger på kontor, private hjem og hvor man ellers anvender trægulve.	Laminatgulve er nemme at tømpe og støvsuge. Kan fugtig aftørres med moppe.	Ridser ødelægger gulvet. Slibende skuresvamp, grøn og sort Meget vand kan trænge ned i samlinger og gulvet kan løsne sig

Rengøring af overflader

Sæbebehandlet trægulv-ludbehandlet 	Gamle trægulve kan høvles og behandles med lud. Nye gulve behandles inden brug af gulvet Gulvet ligger på kontor, ældre bygninger, museer	Støvsuges- tømoppes Vaskes i vaskeplejemiddel uden voks eller sæbespånevand, som giver den største plejeeffekt.	Rødvin, stearin kan trænge ned i overfladen og give misfarvninger. Hvis der bruges for meget vand kan gulvet blive ujævnt (som et vaskebrædt)
Lakeret trægulv 	Det kan være parketgulv eller brædde. Gulvene ligger på gymnastiksale, sanglokaler, kontor	Tørmoppe, støvsuges og aftørres med en let fugtig moppe med universalmiddel Ved vask eftertørring med tør moppe	Pas på med for meget vand og stærke alkali, som ødelægger lakken. Et slidt lakeret gulv bør omlakeres af fagmand ellers bliver gulvet mørkt, hvor lakken ikke dækker.

Olieret gulv: Olieholdige træsorter er mest velegnet. Ved mørke gulve forsvinder ridser, når gulvet olieres.

Der findes 2 typer olie. Den ene minder om lak og hærder efter kort tid, den skal poleres ned i gulvet og lukker derved overfladen.

Ikke hærdende olie trænger ned gennem hele træet og efter et stykke tid mættes træet, derfor skal der gives olie fra starten af et nyt gulv og efter et par år vil gulvet være mættet.

En hærdende olie skal poleres ned i gulvet ellers kan den tørre ovenpå og ligne lak

Når olie lægges på et gulv trænger den ned i gulvet og beskytter gulvet

Rengøring af overflader

Olieret trægulv med ikke hærdende olie 	Gulvene kan ligge på kontor og hoteller. Mørketræsarter som eks. jatoba og merbau Lyse træsorter som eg og ask kan anvendes.	Gulvet støvsuges og moppes med en engangs oliemoppe eller moppes med lidt olie på en moppe. Kan poleres med maskine med en lys rondel og hvis der er overskydende olie, kan der lægges en sugende klud under rondellen.	Gulvet bør ikke vaskes, da det fjerner olie og gør gulvet mat og åben. Hvis der er spild kan det aftørres med fugtig moppe og derefter skal det have lidt olie.
Olieret trægulv med hærdende olie 	Gulvene kan ligge på kontor og hoteller Gulvene kan være både mørke og lyse Eg er en hård træsort, hvor fyr er mere blødt og får nemmere mærker	Gulvet tømoppes gerne med engangs-oliemoppe, som giver lidt glans til gulvet. Støvsugning kan også anvendes især, hvis der er sand på gulvet. Gulvet kan vaskes med vaskeplejemiddel og specialmiddel til oliegulv. Gulvet skal være hurtigt tørt, brug gerne en tømoppe til eftertørring. Gulvvaskemaskine med lidt vand, hvor alt suges op er velegnet.	For meget vand kan ødelægge gulvet Kontorstolhjul kan give ridser, derfor kan anbefales en plade af plast på gulvet for at skåne det. Den hærdende olie kan selvantænde, derfor skal klude og rondeller overhældes med vand og affald skal i udendørscontainer, så bygningen ikke brænder.

Rengøring af overflader

Sanitet

Håndvask 	Porcelæn er et keramisk materiale med glasur.	Håndvask sættes i blød i universal sanitetsrens, virketid, skures med hvid/blå svamp skylles og aftørres. Husk også at aftørre nederunder vasken. Der kan anvendes en lille børste til rengøring af overløb.	Håndvask tåler syrer og alkali, men ikke slibende midler, som grøn og sort skurenylon. Kalkfjerner har ødelagt afløbet, fordi det ikke er skyllet efter med rent vand
Toilet 	Toiletter er fremstillet af porcelæn med glasur. Toiletter kan fås med en ekstra god glasur, så det er nemmere at renholde. Sædet er af plast.	Til daglig kan anvendes universalsanitets middel til både indvendig og udvendig rengøring af toilet. Til grundig rengøring anvendes toiletrens indvendig, husk virketid. Udvendigt aftørres toilet med universalsanitesmiddel.	 Toiletsæde ødelagt af surt rengøringsmiddel – Husk at slå sædet op, når toiletrens kommer i indvendig i toilettet

Rengøring af overflader

Armatur- vandhaner 	Forcromet metal Vandfilter perlator kan være af plast	Rengøres med universal sanitetsrens. Er der meget kalk bruges kalkfjerner, virketid og husk at skylle godt med rent vand ellers kan forkromningen ødelægges. Vandfilter renses ved periodisk rengøring.	Det er vigtigt at rengøre ofte med sanitetsmiddel og afkalke ellers kan det være svært at fjerne.
Badekar spa 	Glasfiber Hoteller og feriecentre	Rengøres i sanitetsrens med hvid eller blå skuresvamp. Desinficeres: Følg vejledning fra arbejdsleder.	Tåler de fleste kemikalier Slibende midler som skurecreme og grøn skuresvamp ødelægger overfladen.
Komposit - Kunstig marmor 	Komposit er et materiale, som er sammensat af mindst to elementer Støbt massivt materiale bestående af naturlige mineraler og kunststoffer, slebet og poleret. Anvendes også til bordplader.	Materialet tåler de fleste kemikalier. Rengøres i universal sanitetsrens med hvid/blå skuresvamp	Slibende midler og syrer i lang tid kan gøre fladen mat.

Rengøring af overflader

Inventar

Rustfri stål 	Robust materiale, som er meget hygiejnisk, derfor bruges det i storkøkkener og udslagsvaske.	Rengøres med universal evt. sanitetsrens for at tage kalkstænk. Tåler kalkfjerner, når det skylles efter med rent vand.	Stærke syrer i lang tid kan give skjolder
Malede møbler 	Der er forskellige kvaliteter af overfladebehandling med maling. Fabrikanten leverer ofte vejledning med.	Hvis der kun er støv, vil en tør mikrofiberklud være bedst. Pletter kan fjernes med fugtig mikrofiberklud med universal middel og brug en tør klud til eftertørring	Mirakelsvamp- melaminsvamp vil ridse og det vil en grøn skuresvamp også. Tåler ikke vand i længere tid.
Laminat 	Laminat er et plast materiale og findes i forskellige kvaliteter. Anvendes til skoleborde, kontormøbler og køkkener.	Aftørres med fugtig klud med universalmiddel.	Ridses af skurecreme og melaminsvamp

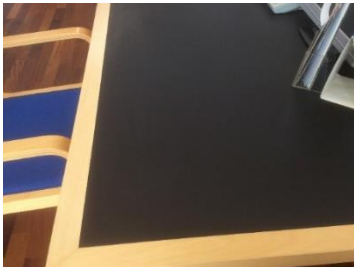

Rengøring af overflader

Lakeret 	Inventar lakeres for at have en nem overflade at rengøre og giver glans til overfladen. Lakken kan være stærk, men der er forskel på kvalitet.	Hvis der kun er støv, vil en tør mikrofiberklud være bedst. Pletter kan fjernes med fugtig mikrofiberklud med universal middel og brug en tør klud til eftertørring	Mirakelsvamp- melaminsvamp vil ridse og det vil en grøn skuresvamp også. Tåler ikke vand i længere tid.
Ludbehandlet - Sæbebehandlet 	Anvendes til massive møbler. Giver en silkemat overflade. Møblerne får som regel en god sæbebehandling på fabrikken, hvor de er fremstillet.	Tør aftørring i det daglige. Periodisk skures i sæbe med hvid skuresvamp langs træets årer. Aftørres så det ikke er vådt i lang tid.	Hvis overfladen ikke er godt mættet med sæbe trænger snavs og pletter ned i overfladen. Det er vigtigt særlig på nye møbler, at sæbebehandle ofte, indtil det er mættet.

Rengøring af overflader

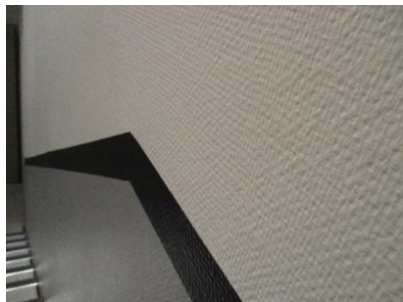
Bordlinoleum 	Bordet er med lakeret trækant Overfladen er mat Disse møbler findes på mange kontorer, skoler, mødelokaler	Til daglig aftørres med tør klud for støv. Rengøres med vaskeplejemiddel og eftertørres, så overfladen ikke efterlades fugtig. Hvis bordet er meget åben, kan det være en fordel at skure med svamp i en "fed" sæbespåneopløsning. 1 dl sæbespåner til 1 l varmt vand.	Linoleumbord kan også være sort linoleum tåler ikke fugt i lang tid. Tåler ikke stærke syrer. Tåler ikke kaffepletter i lang tid giver misfarvning. Alkali over pH 9,5, kan give gule skjolder.
Poleret mahogni 	Poleret træ findes på slotte og museer og i ældreboliger, plejecentre Flygel og klaver	Overfladen tåler kun tørrengøring med en imprægneret støvklud. En engangsolieklud kan give lidt glans til overfladen.	Mikrofiberklud ødelægger glansen på bordet. Fugtig aftørring kan overfladerne heller ikke tåle, de bliver matte.

Rengøring af overflader

Læder 	Læder er farvet og overfladebehandlet.	Aftørres med tør klud. Pletter kan fjernes med fugtig klud. Periodisk aftørres med sæbespønevand eller special middel.	Tåler ikke grundrens og stærke alkalier, men meget vand og grøn skurenylon.
Kernelæder ufarvet 	Bruges mest til dyre designermøbler	Aftørres med tør klud Det er enten meget svært eller umuligt at fjerne pletterne.	Lyst ubehandlet kernelæder, der ikke får tilført fedtstof er særdeles modtagelig over for svedpletter, spild og snavs. Nogle mennesker foretrækker, at læderet fremstår ubehandlet og med evt. pletter. Det kaldes patina.

Vægge og tavler

Malet vægge 	En blank væg er nemmere at rengøre end en mat væg	Pletter kan ofte fjernes med en fugtig mikrofiberklud. Ved vask startes nedefra og arbejdes op efter, hvis vand og snavs løber ned ad en tør væg kan det give striber, som ikke kan fjernes.	Brug kun koldt vand på matte vægge, da varmt vand kan opløse malingen. Hvid melaminsvamp kan ridse overfladen
--	--	--	---

Rengøring af overflader

Kridttavle 	Fremstilles i flere farver med stålkeramisk overflade Tavlen kan fastholde magneter.	Afvaskes med koldt vand.	Brug aldrig plejemiddel på tavlen, så kan man ikke skrive på den. Varmt vand efterlader striber.
Whitebord tavle 	Keramisk materiale	Aftørres med special middel. Kan afvaskes med universalmiddel. Farvede og vanskelige pletter kan fjernes med sprit isopropylalkohol.	Ofte skal tavlen kun rengøres efter aftale. Materialet er robust og tåler næsten alt.
Interaktiv tavle 	Stålkeramisk overflade, der er glat og mat, så der kan skrives på den og vise pc skærbillede.	Før man rengør tavlen skal computeren være lukket eller frakoblet. Sæt projektor på standby for at gøre det lettere at se snavs og evt. striber. Fjern først støv med en tør mikrofiberklud. Brug en let fugtig klud til aftørring. Farvede og vanskelige pletter kan fjernes med sprit isopropylalkohol.	Brug neutale rengøringsmidler. Ikke slibende svampe, ridser. Sprøjt ikke vand/ rengøringsmiddel direkte på tavlen, men på en klud.